

О. О. Сухобокова

Поланік Чак

ПОЛАНІК Чак (Palahniuk Chuck; повне ім'я — Charles Michael, Чарльз-Майкл; 21. 02. 1962, м. Паско, шт. Вашингтон, США) — американський письменник та журналіст українського походження. Народився у сім'ї Керол і Фреда Поланіків (Палагнюків). Виховувався на ранчо діда, українця Миколи Палагнюка, який емігрував до США на початку 20 ст. Закінчив школу журналістики при Університеті Орегона (1986), водночас почав кар'єру на Національному громадському радіо в м. Юджин. У м. Портленд (обидва — шт. Орегон) працював механіком, журналістом та був волонтером у будинку безпритульних і хоспісі, доки не став успішним письменником. Належав до організації непокори «Sasophony Society» («Товариство какофонії»). Художню прозу почав писати в 1990-х рр. і невдовзі став одним із найпопулярніших романістів «Generation X» («Генерації X»). Роман «Fight Club» («Бійцівський клуб», 1996) приніс йому всесвітню популярність, зокрема завдяки однойменній екранізації Д. Фінчера (1999). Серед інших романів-бестселлерів — «Survivor» («Вцілілий»), «Invisible Monsters» («Невидимі монстри»; обидва — 1999), «Choke» («Задуха», 2001), «Lullaby» («Колискова», 2002), «Diary» («Щоденник», 2003), «An Oral Biography Of Buster Casey» («Рент: усна біографія Бастера Кейсі», 2007), «Snuff» («Снаф», 2008), «Pygmy» («Карлик», 2009), «Damned» («Прокляті», 2011), «Doomed» («Приречені», 2013), «Beautiful You» («Чарівна ти», 2014), «Adjustment day» («Виправний день», 2018), «The Invention of Sound» («Винахід звуку», 2020). Видав збірки оповідань «Haunted» («Примари», 2005), «Make Something Up» («Створи щось», 2015). Із нон-фікшн літератури найвідомішими є автобіографічний твір «Fugitives and Refugees: A Walk in Portland, Oregon» («Втікачі та біженці: прогулянки Портлендом, штат Орегон», 2003) та збірка нарисів «Stranger Than Fiction: True Stories» («Дивніше за вигадку: правдиві історії», 2004). За окремі романи

отримав престижні нагороди в номінаціях «найкращий роман» та «найкраща книга». Значна частина його творів має містичні й фантастичні сюжети з елементами жахів та чорним гумором, іноді — публіцистики. Переважно він звертається до моторошних, дражливих або табуйованих тем, ретельно описуючи найнепривабливіші деталі, через що критики та ЗМІ називають П. «найскандальнішим» або «шоковим» письменником. Його стилю властиві мінімалізм (використання обмеженого запасу слів і короткі речення), імітація розповіді звичайної людини, передача філософських ідей через діалоги героїв, рефрени («приспиви»), сарказм та іронія. Письменницьку діяльність поєднує із журналістикою, робить репортажі на різноманітні теми, бере інтерв'ю у відомих митців. На офіційному фан-сайті «The Cult» («Культ») навчає письменницькій майстерності та своєму стилю письма фанатів. Про П. знято документальний фільм «Postcards from the Future» («Листівки з майбутнього»). Окремі твори українською мовою переклали В. Горбатько, А. Івахненко, В. Куч, О. Лесько, І. Стронґовський.

Основні твори

укр. перекл. — Бійцівський клуб. 1996; 2007; 2016; 2019; Задуха. 2011; Прокляті. 2012; Чарівна ти. 2015; Виправний день. 2018; Невидимі монстри. 2023 (усі — Харків).

Рекомендована література

1. D. Keeseey. Understanding Chuck Palahniuk. Columbia, 2016.

Бібліографічний опис:

Поланік Чак / О. О. Сухобокова // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2023. – Режим доступу:

<https://esu.com.ua/article-879534>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).